

RECUPEREM EL PODER ADQUISITIU PERDUT

Sobre el nostre sou i les mobilitzacions que venen.

Fa aproximadament un any que sona entre les treballadores de l'educació de Catalunya una remor, una remor que té un nombre. El nombre en concret és el 25%: el nombre que ens convoca ara, a l'inici de curs, a un any de lluita, organització i mobilització.

Les educadores de Catalunya, des de les vetlladores a les docents, ens removem avui quan mirem enrere i veiem un bloc de gel que s'ha format amb el pas dels anys, els anys de congelació salarial que hem patit des que "el govern dels millors" ens va imposar les seves retallades el 2011.

Ha plogut molt des d'aleshores. Una alternança continuada de governs de caràcter neoliberal, polítics sense escrúpols, que ens han abocat a canvis i més canvis en els decrets que regeixen el sistema públic educatiu català.

Això ens ha deixat a la intempèrie com a garants del dret a l'educació, però també com a treballadors i treballadores: Inflació desmesurada per guerres cuinades en despatxos aliens; absurdes batalles aranzelàries; lloguers completament disparats des de fa anys ja bé sigui per rendistes o per la pressió turística que reben les nostres localitats. Tot es resumeix en el fet que 14 anys després de les retallades, el nostre poder adquisitiu ha disminuït més d'un 25% respecte al 2009.

**ELS SALARIS HAN PUJAT,
PERÒ MOLT MÉS EL
PREU DE LA VIDA:
EL PODER ADQUISITIU
HA CAIGUT EN PICAT.**

Posem xifres a la qüestió. Amb quatre gràfics i sense voler entrar en massa detall, queda l'explicació aclarida.

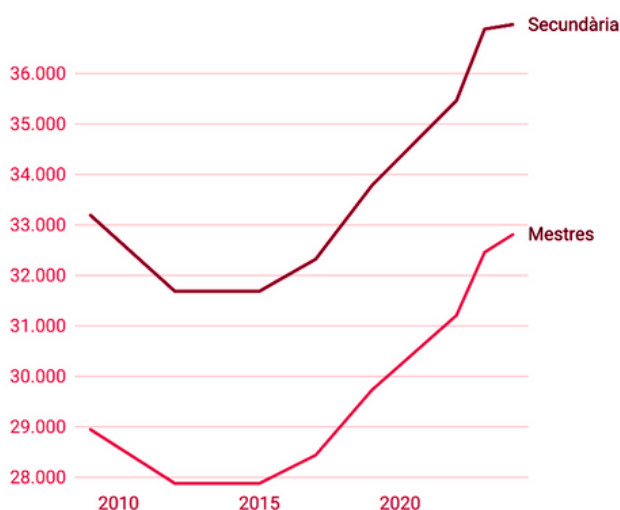
Aquest gràfic (fig.1) ens mostra l'evolució dels salaris nominals dels docents entre 2009 i 2024. El salari nominal és simplement el que cobra un treballador en brut, abans d'impostos. Des de 2009 a 2012 els salaris dels docents es van reduir per les retallades aplicades arran de la crisi financera de 2008.

A continuació, entre 2012 i 2017 es produeix un estancament, mentre que en els últims set anys hi ha un augment sostingut dels salaris nominals. El gràfic pot causar una sensació equivocada, donat que **l'evolució del salari nominal no té en compte la inflació, en altres paraules, no té en compte l'augment dels preus, del cost de la vida.**

fig.1

Evolució salarial

Sou anual nominal (salari brut) de mestres i professors de secundària

Font: Pressupostos Generals • Creat amb Datawrapper

El segon gràfic (fig.2) mostra l'evolució de l'índex de preus de consum (IPC) des de 2008, com a reflex de l'increment de preus en el mercat. Segons dades de l'INE, l'augment acumulat de l'IPC és d'un 40% entre gener de 2008 i agost de 2025. És a dir, **el cost de la vida, el cost dels béns i serveis que comprem per viure, ha augmentat un 40%**, i això tenint en compte que pel càlcul de l'IPC no s'inclou el preu de l'habitatge, que a molts municipis catalans s'ha disparat en els últims anys.

Per entendre l'evolució dels nostres sous, cal ajustar-los al cost de la vida. Això vol dir deflactar el salari, és a dir, equiparar-lo segons el valor monetari d'un any de referència —en aquest cas, el 2021— per obtenir el que s'anomena salari real.

En altres paraules, **una nòmina de 1.900 € no té el mateix valor el 2009 que el 2025**: els aliments, l'habitatge o els serveis no costen el mateix.

Així doncs, **els salaris s'haurien d'ajustar al creixement dels preus perquè la classe treballadora —en aquest cas, les treballadores de l'educació— no perdi poder adquisitiu ni retrocedeixi en drets davant l'encariment general de la vida**. Deflactar els sous ens permet visualitzar aquesta pèrdua: si comparem l'evolució real dels salaris des del 2009 amb l'increment del cost de la vida, el resultat és una gràfica de degradació salarial, que mostra clarament com el valor real del nostre sou s'ha anat reduint amb el temps.

Feta aquesta operació, trobem el següent gràfic (fig.3) d'evolució salarial real.

Veiem, per tant, que el gràfic s'explica per si mateix. Des de les retallades, hi ha hagut una devaluació del salari real que mai s'ha recuperat per dos motius:

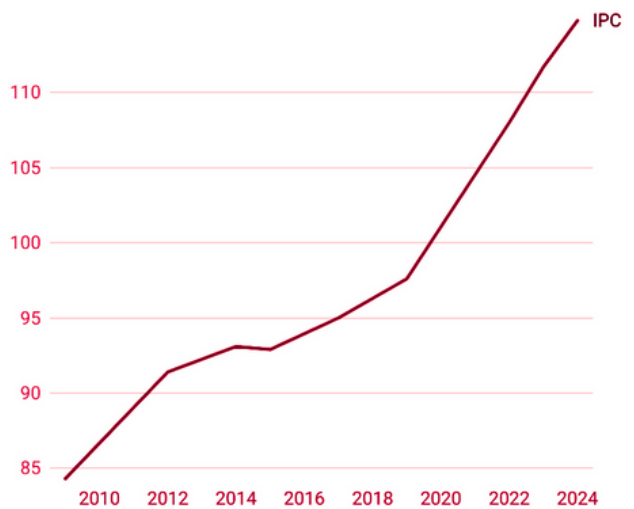
- Una congelació salarial durant l'etapa d'austeritat que no ha estat revertida per augments salarials significatius.
- Quan sembla que el salari real canvia de comportament, la tendència a l'alça de l'IPC a causa del procés inflacionari torna a suposar una nova pèrdua de poder adquisitiu.

En relacionar el sou nominal amb el sou deflactat el 2021, més enllà d'allò conceptual, s'observa clarament que hi ha hagut un procés continuat i ininterromput de degradació de poder adquisitiu. Mirant el gràfic (fig.4), observem que si l'any 2009 el poder adquisitiu estava per sobre del 15%, ara ens trobem aproximadament un 15% per sota, una variació total negativa del 30%.

fig.2

Evolució de l'índex de preus al consum

Variació en % de l'IPC amb base el 2021

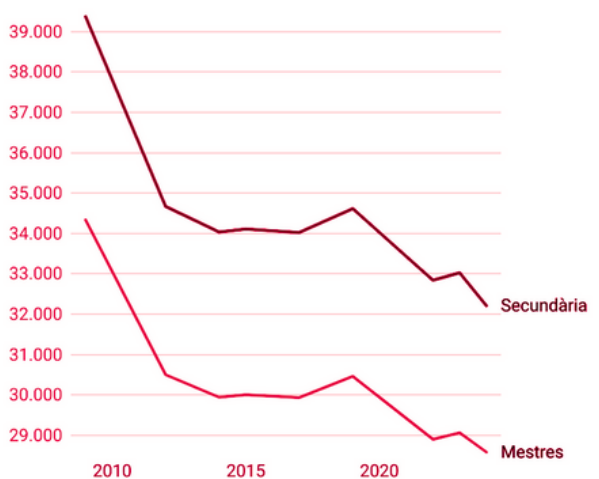

Font: INE • Creat amb Datawrapper

fig.3

Evolució salarial real

Sou anual nominal deflactat a euros 2021

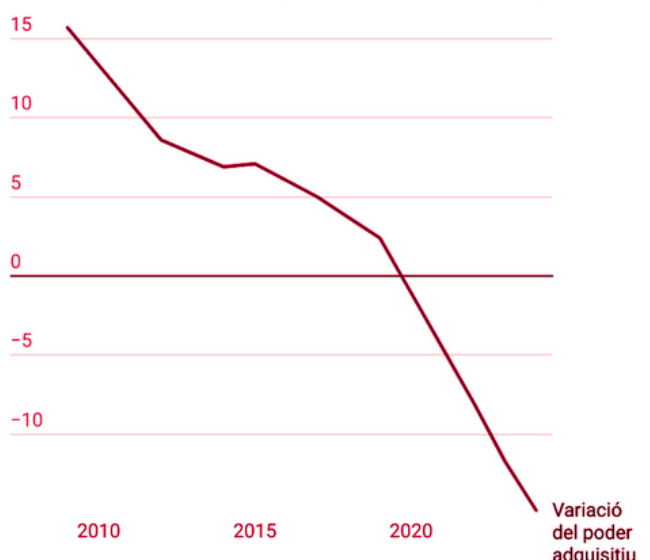

Font: Pressupostos generals • Creat amb Datawrapper

fig.4

Pèrdua de poder adquisitiu salarial

Relació del sou nominal respecte al sou deflactat l'any 2021

Font: Pressupostos generals • Creat amb Datawrapper

És insensat parlar ara d'un augment salarial del 25%? Clarament no. No ens hem de conformar a recuperar retroactivament un 0,5% o un 2% en moment de màxima mobilització. **Cal ser conscients del marc on ens han situat i actuar sense complexos perquè ens retornin el què ens han manllevat durant tots aquests anys.**

Perquè si una cosa és clara, ara com ara, és que els salaris de les treballadores de l'educació (l'anàlisi del sou de docents són un reflex de tots els cossos a educació) són una víctima més de la desposseïció que viu el sistema educatiu i els serveis públics en general.

DAVANT DE TOT AIXÒ HEM D'ORGANITZAR-NOS PER GUANYAR TOT EL QUE ENS HAN PRES.

El repte que tenim davant nostre, el repte d'una pujada salarial real, l'expressió de la dignitat en la nostra professió, és un repte majúscul. Per això, cal saber quin és el context en què ens movem i cap a on ens hem de dirigir si volem tenir èxit.

El febrer del 2022, davant el continu despotisme del Departament dirigit per Cambray, es convoquen cinc dies de vaga que s'acaben convertint en un total de 9 jornades, en un moment d'altíssima mobilització de les treballadores de l'educació.

L'esforç que vam fer va ser titànic i sense precedents recents. Cal el retorn als anys 80 per observar un nivell similar de moviment sindical en el sector educatiu. Moltes de nosaltres vam sacrificar gairebé la meitat d'un sou de jornada completa i un desgast fruit de la mobilització sostinguda al llarg de mesos.

El desenllaç, totes el sabem: la reducció d'una hora lectiva i, en conseqüència, la incorporació de 3000 docents al cos. Una victòria més agra que dolça, que ens retornava l'hora lectiva que ens havien extirpat amb les tises de la vella convergència (ara Junts, que vota en contra de la reducció de la jornada laboral).

Malgrat aquest regust amarg de sentir que podríem haver anat més enllà si no haguéssim acceptat aquesta oferta del Departament, d'aquesta història en queden aprenentatges que, ara més que mai, hem de recuperar:

1) Les vagues només són útils si paralitzen el sistema i/o desgasten els governs.

Per resoldre un conflicte a través de la vaga cal que aquest sigui sostingut i en un estat continu de mobilització. És difícil saber quants dies calen per guanyar, però l'important és saber mantenir la intensitat i que a la societat es faci palès que allà hi ha un problema. A més tensió, més probabilitat d'èxit. El 2022, 9 dies de vaga van aconseguir la reducció de l'hora lectiva. En la demanda actual, per obtenir l'augment del 25% salarial i la baixada immediata de ràtios, caldrà anar molt més enllà, i sobretot aconseguir una participació massiva de tot el col·lectiu.

2) El Departament no es doblega fàcilment.

Si ens deixa un altre aprenentatge aquest cicle de vagues és que el Departament d'Educació, lluny d'obrir un pont de diàleg, s'atrinxera en els seus despatxos a Via Augusta i espera que la mateixa mobilització es desgasti. Per si no n'hi hagués prou, l'oferta amb la qual va apaivagar les mobilitzacions, la va presentar el 30 d'agost de 2022. Agafant els sindicats a peu canviat, es va forçar a firmar a totes les organitzacions per mitjà d'un xantatge, en el qual ens vam veure desbordats, i potser vam fallar en no entendre el sentir global dels treballadors i treballadores al acceptar aquesta oferta, la reducció horària, a canvi de la pau social.

3) L'organització és la clau.

L'experiència de les vagues anteriors ens ha ensenyat que l'organització en assemblees de centre és una eina efectiva per coordinar les mobilitzacions. A més, la creació d'assemblees de zona —autònomes i arrelades als districtes o poblacions— va permetre una millor organització global, democratitzant la participació i reforçant l'impacte de les accions. Ara més que mai, és imprescindible posar en marxa aquests mecanismes: assemblees de centre, assemblees de zona i comitès de barri, poble o districte. Només així podrem iniciar de forma contundent les mobilitzacions que venen.

4) La visibilitat com a col·lectiu és imprescindible.

Si una cosa tenen les vagues del 2022 és la visibilitat del col·lectiu docent en accions durant els dies de mobilització que van més enllà de la manifestació. Calen canals de comunicació i cal que les docents estem disposades a fer palès que el Departament d'Educació té un conflicte.

5) Ajudem-nos entre totes.

Les vagues són l'eina clau que les treballadores tenim per exigir el que és nostre. Sí, però és cert que comporta un sacrifici. Assumim les vagues entre la nostra comunitat, entre companys de feina, companys de centre, entre amics, entre familiars. Cal entendre que hi ha un sacrifici econòmic per cada dia de sou, que tots i totes som vulnerables a això. Aquest fet, però, es pot alleugerir, ja bé sigui alternant-nos en dies de vaga entre companys amb qui no pugui assumir la pèrdua completa d'un dia de sou i repartir entre companys les pèrdues, ja bé sigui per mitjà de caixes de resistència, i ja bé sigui donant suport anímic, material o de cures a aquelles qui posem el cos en aquest nou cicle.

6) Emmirallem-nos amb altres territoris.

Més enllà de Catalunya, la nostra experiència i la dels altres ens demostra que la lluita organitzada és el camí. Al País Basc, la mobilització sostinguda ha aconseguit un augment progressiu del 7% fins al 2028, partint d'unes condicions laborals i salarials molt millors que les nostres. A Andalusia, sense mobilitzacions, l'increment ha estat només de 165€ (A1), molt per sota del que s'ha aconseguit amb lluita. Sumar-hi la dimissió de la consellera d'educació a Astúries amb un acord d'augment de 140€ al mes i reducció de ràtios a 23 alumnes. Per últim, a Aragó, la negociació sectorial ha permès un 4,5% fins al 2027, fruit de la pressió organitzada. Cal reproduir el gest de la mobilització arreu de l'estat per seguir guanyant.

És el moment de **tornar als carrers per una educació més igualitària, per una equiparació salarial amb la resta de l'Estat** -traduït en la recuperació del poder adquisitiu robat per qui es lucra del treball aliè-, **per una baixada de ràtios tan necessària per donar resposta a totes les necessitats educatives, per un retorn de la democràcia als centres, en definitiva, per defensar els drets de les treballadores que garantim el dret a l'educació, el tresor més gran per una societat que es vulgui lliure.**

**LLUITEM JUNTES PER
EXIGIR UN MILLOR
FINANÇAMENT PER
L'ESCOLA PÚBLICA.**

**PREN PARTIT
ENFORTIM-NOS**

CGT
Ensenyament

PONENT-PIRINEUS	Av. Prat de la Riba 7, 1r - 25006 Lleida	enseponent@cgtlleida.cat	tel. 973 27 53 57
CAMP TARRAGONA	Pl. del Nen de les Oques 8, 1r D - 43202 Reus	cgteeducaciotgn@cgtcatalunya.cat	tel. 977 24 25 80
BARCELONA	C/ Pare Laínez 18, 2n - 08025 Barcelona	cgtensebcn@cgtcatalunya.cat	tel. 93 310 33 62
CEB-IMEB	C/ Pare Laínez 18, 2n - 08025 Barcelona	cgtensebcn@cgtcatalunya.cat	tel. 93 310 33 62
BERGUEDÀ	Plaça Europa, 5 baixos - 08600 Berga	ense.catcentral@cgtcatalunya.cat	tel. 623 20 53 94
SALLENT	Pl. Josep Anselm Clavé, 7 - 08650	ense.catcentral@cgtcatalunya.cat	tel. 624 31 54 89
BAIX LLOBREGAT	C/ d'Esplugues 46 - 08940 Cornellà de L.	cgtense@cgtbaixllobregat.cat	tel. 93 377 91 63
PENEDÈS / GARRAF	C/ Lepant 23, baixos 1a - 08800 Vilanova i la G.	cgtensepenedes@cgtcatalunya.cat	tel. 93 893 42 61
GIRONA	Av. Sant Narcís 28 - 17005 Girona	cgtensegirona@cgtcatalunya.cat	tel. 640 786 173
TERRES DE L'EBRE	Av. Remolins 34-36, baixos - 43500 Tortosa	cgteeducaciotg@cgtcatalunya.cat	tel. 877 91 55 91
MARESME	Av. Lluís Companys 45 Loc. 3 - 08302 Mataró	cgtensenyamentmaresme@cgtcatalunya.cat	tel. 640 629 438
VALLÈS ORIENTAL	Ronda d'Orient, 6 Mollet del Vallès	vallesoriental.cgt.ensenyament@gmail.com	tel. 93 593 15 45
SABADELL	C/ Rosselló, 10 (08207) Sabadell	cgtense.sabadell@cgtcatalunya.cat	tel. 93 173 49 49
TERRASSA	C/ del Nord, 128 08221 Terrassa	cgtense.terrassa@cgtcatalunya.cat	tel. 93 252 97 11
RUBÍ	C/ Colom 3-5, 08191 Rubí	ensenyamentrubi@cgtcatalunya.cat	tel. 93 588 17 96